

Exponát měsíce v turnovském muzeu: podmalba na skle Ukřižování svaté Starosty

08. 12. 2021 15:37

Pozoruhodné umělecké dílko si zvolilo za exponát měsíce prosince Muzeum Českého ráje v Turnově. Je jí podmalba na skle s vyobrazením Ukřižování sv. Starosty, která se řadí ke starší vrstvě podmaleb z oblasti severovýchodních Čech. Návštěvníci Muzea Českého ráje ji mohou obdivovat na výstavě Ze svatého kouta až do konce ledna 2022.

Jedná se o práci školeného malíře skla, provedenou olejovou temperou roku 1764. Exponát je součástí souboru podmaleb na skle ze sbírky manželů Jany a Josefa Scheybalových. „Podmalby na skle zdaleka nejsou mrtvým lidovým uměním. I v současnosti se s nimi lze setkat na nejrůznějších řemeslných trzích a jarmarcích. Jejich regionální autorka je dokonce držitelkou titulu Mistr tradiční rukodělné výroby Libereckého kraje,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

„Zpodobnění této světice – ukřižované dívky s plnovousem a korunou, oblečené do dlouhých slavnostních šatů a střevíců – v českých zemích moc není. Všechna pocházejí z dob baroka. Nejstarší z nich je dřevěná socha v životní velikosti, opatřená skutečnými vlasy, vousy a oděvem, umístěná na oltáři kaple v ambitu pražské Lorety na Hradčanech, kam ji přinesli španělští kapucíni v 17. století. Dalšími místy jsou brněnský kostel sv. Tomáše nebo Vesec u Sobotky, kde je vytesána na morovém sloupu Nejsvětější Trojice,“ dodala etnografka Vladimíra Jakouběová.

Kromě chrámů a klášterů stojí sochy této světice také na veřejných prostranstvích, například ta z roku 1705 poblíž zaniklé vesničky Mnichov u Zahrádek na Českolipsku, nedaleko kostela svaté Barbory.

Podle legendy byla Starosta dcerou portugalského krále, kterou chtěl její otec proti její vůli provdat za krutého pohanského vládce. Aby zabránila svatbě, poprosila Boha, aby ji znetvořil.

Ten ji vyslyšel a Starostě přes noc narostly vousy. Pohan od svatby ustoupil, otec ji ovšem za to dal ukřižovat. Samotná legenda však mohla vzniknout nesprávnou interpretací historických zobrazení Ježíše Krista.

TZ: Muzeum Českého ráje